

na úkor Slovákov, ktorí za maďarského režimu mohli leda žiť ako ľudia, ale, nemajúc svoje školy a inštitúcie, nemohli žiť ako národ.

Z toho vidieť, že Slováci mali na samotné mesto Košice práve taký silný historický nárok ako Maďari. Tým viac majú dnes nárok, lebo sa tento opiera o realitu, o slovenskosť Košíc. Preto slovenský národ musí cítiť, že viedenská arbitráž v otázke Košíc veľmi krutým spôsobom zaľala do slovenského národného tela.

A. Granatier, v. r.

Dr. Horváth, v. r.

SNA, Slovenská liga, kr. 72, f.: viedenské rozhodnutie, bez č.

¹ Pri dokumente sa nenachádza.

2

2. november 1938, Bratislava.

Krajinské žandárske veliteľstvo posielala Prezídium krajinského úradu v Bratislave informáciu o prípravách teroristov v Maďarsku, ktorí majú byť nasadení pri okupácii česko-slovenského územia.

Dôverník oznámil četníckej stanici Radzovce, okres Lučenec, že v maďarských obciach Zagyvapálfalva (pri Salgótarjáne), Szentkút a Pogóny (pri obci Czeregd) sú ozbrojené maďarské tlupy „nyilaskeresztes szabadesapatok“ (*dobrovoľníci šípových krížov*). Stav každej tlupy je asi 260 mužov. Sú to dobrovoľníci, väčšinou z inteligencie. Pred zaradením do tlupy je každý lekársky prehladnutý, lebo sa prijímajú len muži zdraví a silní. Vyzbrojení sú puškami a guľometmi. Ku každej tlupe (rote) sú pridelené dve delá.

Stravujú sa na účet vojenskej správy ako dôstojníci. V Maďarsku nie je tajnosťou, že pri obsadení Slovenska budú členovia týchto tlúp terorizovať osoby, ktoré nesympatizovali s maďarským režimom.

Osoby, ktoré uprchli z Československa do Maďarska, pokiaľ sú čs. príslušníkmi, sú dopravované do tábora v Keckeméte. Do maďarskej armády, ani do teroristických tlúp, nie sú vraj zaraďované.

Z československých vojenských zbehov, ktorí uprchli do Maďarska, sa vraj v Egeri (*Jáger*) tvorí „maďarská légia“. Četnícka stanica vo Fil'akove tiež zistila pomocou dôverníkov, že zbehovia z čs. armády sú v Maďarsku zaraďovaní do légie, na rôznych pohraničných miestach sa tvoria ozbrojené tlupy (szabadesapatok¹) a konečne, že osoby mladšie ako 20 rokov, ktoré uprchli zo Slovenska do Maďarska, sú organizované v zvláštnom spolku.

Podľa správy, získanej četníckou stanicou Fil'akovo, početnosť „szabadesapatok“ v Salgótarjáne tvorí asi 1000 členov. Boli vraj odoslaní do východného Maďarska na neznáme miesto.

Krajinský veliteľ četníctva
nečitateľný podpis v. r.

SNA, KÚ, kr. 255, f. 60929/38 prez., č. 70657.

¹ Ozbrojené teroristické skupiny, bandy organizované priamo maďarskou vládou, ktoré na okupovanom území páchali násilnosti na nemaďarskom obyvateľstve.

3

5. november 1938, Praha.

Záznam telefonického rozhovoru medzi č.-s. vyslancom v Budapešti M. Kobrom a I. Krnom, vedúcim oddelenia MZV, o potrebe rásnejších opatrení č.-s. vlády proti výčinom maďarských ozbrojených bánd pri obsadzovaní odstúpeného územia.

Záznam

Vyslanec Kobr mi telefonuje 5.11. ve 12.45 hod., že jeho zákroky v otázce ozbrojených tlup pocházejících z Maďarska nemohou míti účinku, poněvadž dokumentace, kterou mu poslal Dr. Bujnák (*pracovník pražského MZV*), je úplně kusá. Maďaři říkají jednoduše, že se jedná o naše vlastní lidi.

Vyslanec Kobr doporučuje proto, abychom pohrozili zastavením evakuace, poněvadž obyčejná diplomatická intervence nestačí. Vyslanec Kobr má obavy, že Maďaři mají v úmyslu nerespektovati vídeňskou hranici a jíti dále pod pretextem vnitřních nepokojů. Jsou názoru, že vytvoří-li fait accompli, nikdo je nezastaví. Dal jsem vyslanci Kobrovi souhlas, aby prohlásil v maďarském zahraničním ministerstvu, že budou-li se případy opakovati, zastavíme evakuaci. Vyslanec Kobr konečně žádá, aby na věc byla upozorněna národní obrana a aby byly také uvědomeny Berlín, Bukurešť a Bělehrad.

Dr. Krno

AMZV ČR, PrS., kr. 61, f. 4, č. 183 966.

4

7. november 1938, Praha.

MZV žiada česko-slovenské vyslanectvo v Budapešti, aby intervenovalo u maďarskej vlády proti zatýkaniu demobilizovaných č.-s. príslušníkov Stráže obrany štátu.

Záznam

Na pokyn pana vyslance Dr. Čermáka (*prednosta 2. sekcie na MZV*) telefonoval jsem 7. 11. 1938 ve 13 hod. 45 m. vyslanectví Československé republiky v Budapešti toto:

SOS demobilizovaní, kteří se vrátili do svých domovu, jsou maďarským vojskem, které postupuje, zatýkáni (Velký Meder a Nagyszek – *Velký Sek*). Většina byla včas o tom